

Święto Trójcy Bożej

Hasło tygodnia: *Święty, Święty, Święty jest Pan Zastępów! Pełna jest wszystka ziemia chwały jego” (Iz 6,3)*

Psalm tygodnia: Ps 145

Pieśń tygodnia: „Przyjdź, Duchu Święty, Stwórco, przyjdź...” (226); „Święty jest Pan, nasz Bóg...” (239)

Biblijne teksty: I – J 3,1-8(9-15); II – Rz 11,(32)33-36; III – Iz 6,1-13; IV – Ef 1,3-14; V – 4 Mż 6,22-27; VI – 2 Kor 13,11(12)13.

Myśl przewodnia: Wielka tajemnica wiary

Święto Trójcy Bożej obchodzone było już w średniowieczu na zachodzie Europy. W wielkim poszanowaniu było w Kościele reformacji, bowiem głosiło chwałę Trójjedynego Boga: Ojca i Syna i Ducha Świętego. Filip Melanchton pisząc *Wyznanie augsburskie*, artykuł o Bogu umieścił na pierwszym miejscu i w nim zawarł wiarę zreformowanego Kościoła o istocie Boga: „Kościoły nasze jednomyślnie nauczają, że uchwała soboru nicejskiego o jedności istoty Boskiej i trzech Jej osobach zawiera prawdę i że tak wierzyć należy bez jakiegokolwiek powątpiewania: mianowicie, że jedna jest istota Boska, którą nazywamy i która jest Bogiem wiecznym, niecielesnym, niepodzielnym, nieskończonej mocy, mądrości i dobroci, stwórcy i zachowawcą wszystkiego, co widzialne i niewidzialne, że jednak trzy są osoby te same istoty i mocy oraz współweczne: Ojciec, Syn i Duch Święty”. Marcin Luter w jednym ze swoich kazań powiedział: „Artykuł ten jest najprzedniejszym w naszym Kościele, i nie jest przez ludzi wymyślony, ani nigdy nie wstąpił na serce ludzkie, ale jest nam objawiony przez słowo Boże. Wszystkie inne święta w roku przyoblekają Pana Boga w jego dzieła i opowiadają nam, co dla nas uczynił, abyśmy poznali Jego wolę i serce ku nam zwrócone. A tak Boże Narodzenie mówi, że Bóg stał się człowiekiem, Wielkanoc, że Pan Chrystus, prawdziwy Bóg-Człowiek, samego siebie boską mocą wzbudził od umarłych, Zielone Święta, że Duch Święty zstąpił widzialnie i rozpoczął dzieło swoje w apostołach i innych wierzących. Również inne święta o tym opowiadają, jako Bóg w różne jest przyobleczony dzieła i uczynki. Dzisiejsze zaś święto na to jest ustanowione, abyśmy się ze słowa Bożego nauczyli, czym jest Bóg jedynie według swojej boskiej Istoty, bez względu na wszystkie dzieła swoje, w które jest przyobleczony jakoby w szatę. Trzeba tu wznieść się nad wszystkie stworzenia, nad anioły i nad niebo, zostawić za sobą wszystko, do czego przywykły zmysły nasze i słuchać, co Bóg sam o sobie i o swej wewnętrznej istocie powiada”.

Nie jest jednak łatwo mówić o Bogu w Trójcy jedynym. Nasza chrześcijańska wiara w takiego Boga jest wielką tajemnicą, którą każdy chrześcijanin powinien mieć

w poszanowaniu. Ojciec Kościoła, Bazyli Wielki pisał: „Wiem, że Bóg istnieje, ale to, czym jest Jego istota, przekracza moją możliwość poznania”.

Mówić o istocie Boga – to znaczy mówić o Bogu dla nas. Bóg bowiem w swojej istocie jest niepoznawalny. Poznajemy Go jednak w Jego dziełach: w stwórczym dziele Ojca, zbawczym dziele Syna i dziele święcenia w Duchu Świętym. Dopomóc nam do tego mają teksty biblijne wyznaczone przez Kościół do czytania i rozważania w Święto Trójcy Świętej.

Objawienie dokonało się w historii, a każda prawda w swoim czasie. Nie należy oczekiwać, że na kartach Starego Testamentu znajdziemy wyraźne świadectwo na temat Trójcy Bożej. W Starym Testamencie Bóg objawił się jako stwórczytel wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych, oraz jako zbawiciel Izraela. W Nowym Testamencie Bóg objawił się w Jezusie Chrystusie i dokonał przez Niego zbawienia wszystkich ludzi. Jezus Chrystus zaś zapowiedział przyście Ducha Świętego.

W Nowym Testamencie nie znajdziemy wyraźnie sformułowanej wiary w Trójjedynego Boga, chociaż w niektórych wypowiedziach wyraźnie występują obok siebie imiona osób Trójcy: Ojciec i Syn Boży, Jezus Chrystus i Duch Święty. Najczęściej sytuację taką spotykamy w tekstach, mających związek z liturgią. Najbardziej klarowna formuła trynitarna znajduje się w chrzestnym poleceniu, którym zakończona jest Ewangelia św. Mateusza: *„Idźcie tedy i czynicie uczniami wszystkie narody, chrzcząc je w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego, ucząc je przestrzegać wszystkiego, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami po wszystkie dni aż do skończenia świata.”* (Mt 28,19.20) oraz w apostoelskim pozdrowieniu: *„Łaska Pana Jezusa Chrystusa i miłość Boga, i społeczność Ducha Świętego niech będzie z wami wszystkimi”* (2 Kor 13,13).

Bóg jest tajemnicą. Nie tylko umyka On wszelkiej próbie zdefiniowania Go, ale także pełnego opisanie tego, co czyni i to, co jest w Jego zamyśle. Teksty biblijne przeznaczone do czytania w Święto Trójcy Bożej zawierają tę myśl, a więc Nowy Testament nie kryje, że pewne prawdy są zakryte przed ludźmi, jednakże daje do zrozumienia, że są one jakby ukryte w zwiastowaniu Jezusa i Jego apostołów. Jezus do uczonego w Piśmie, Nikodema powiedział: *„Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci, co wiemy, to mówimy, i co widzieliśmy, o tym świadczymy, ale świadectwa naszego nie przyjmujecie. 12. Jeśli nie wierzycie, gdy wam mówiłem o ziemskich sprawach, jakże uwierzycie, gdy wam będę mówił o niebieskich?”*. Apostoł Paweł zaś do Kościoła w Rzymie pisał: *„O głębokości bogactwa i mądrości, i poznania Boga! Jakże niezbadane są wyroki jego i nie wysłędzone drogi jego! Bo któż poznał myśl Pana? Albo któż był doradcą jego? Albo któż wprawdę dał mu coś, aby za to otrzymać odpłatę?”*.

W Święto Trójcy Bożej winniśmy dać się prowadzić Słowu Bożemu i rozmyślać w społeczności wierzących o działaniu Boga dla i między ludźmi, Boga, który nas powołał do społeczności życia z Nim przed założeniem świata. Bóg w Chrystusie *„wybrał nas przed założeniem świata, abyśmy byli święci i nienaganni przed obliczem jego; w miłości przeznaczył nas dla siebie do synostwa przez Jezusa Chrystusa według upodobania woli swojej”*. Oznacza to, że w Jego planie zbawienia byliśmy już ujęci, a to co się dzieje, to dzieje się to, o czym Bóg już wiedział w wieczności. Dlatego wyznajemy za

Lutrem: „Wierzę, że Bóg stworzył mnie oraz wszystkie twory, że mi dał ciało i duszę, oczy, uszy i wszystkie członki, rozum i wszystkie zmysły, i dotąd utrzymuje...”.

W Chrystusie „*mamy odkupienie przez krew jego, odpuszczenie grzechów, według bogactwa łaski jego, której nam hojnie udzielił w postaci wszelkiej mądrości i roztropności*”. Dlatego wyznajemy za Lutrem: „Wierzę, że Jezus Chrystus, prawdziwy Bóg, z Ojca w wieczności zrodzony i zarazem prawdziwy człowiek, z Marii Panny narodzony, jest moim Panem, który mnie zgubionego i potępionego człowieka wybawił, odkupił i pozyskał od wszelkiego grzechu, od śmierci i władzy szatana, nie złotem, ani srebrem, ale krwią swoją świętą i drogą i niewinną męką swoją i śmiercią...”

Chrystus powiedział do Nikodema: „*Zaprawdę, zaprawdę, powiadam ci, jeśli się kto nie narodzi z wody i z Ducha, nie może wejść do Królestwa Bożego*”. W Chrystusie więc – pisze autor *Listu do Efezjan* – „*usłyszeliście słowo prawdy, ewangelię zbawienia waszego, i uwierzyliście w niego, zostaliście zapieczętowani obiecany Duchem Świętym, który jest rekojmią dziedzictwa naszego, aż nastąpi odkupienie własności Bożej, ku uwielbieniu chwwały jego*”. Dlatego wyznajemy za Lutrem: „Wierzę, że ani przez własny rozum, ani przez siły swoje w Jezusa Chrystusa, Pana mego, uwierzyć ani z Nim połączyć się nie mogę, ale że mnie Duch Święty przez Ewangelię powołał, darami swymi oświecił, w prawdziwej wierze poświęcił i utrzymał...”

Wydźwiękiem Święta Trójcy Bożej jest uwielbienie Boga i dziękczynienie za wszystkie dzieła Trójjedynego Boga. Duch Święty wzywa nas do tego przez słowa czytane w Święto Trójcy. Kościół winien się włączyć w chór anielski i wraz z dworem Pana Zastępów śpiewać: „*Święty, Święty, Święty jest Pan Zastępów! Pełna jest wszystka ziemia chwwały jego*”. Wszyscy wierni powinni błogosławić Boga za Jego zbawienie dane w Jezusie Chrystusie, objawione nam przez Ducha Świętego w ewangelii: „*Błogosławiony niech będzie Bóg i Ojciec Pana naszego Jezusa Chrystusa, który nas ubłogosławił w Chrystusie wszelkim duchowym błogosławieństwem niebios*”.

Wiara w Boga Trójjedynego jest także wezwaniem do jedności: „*doskonalcie się, weźcie sobie napomnienie do serca, bądźcie jednomyślni, zachowujcie pokój, a Bóg miłości i pokoju będzie z wami*”.

* * *

„Wiara zaś chrześcijańska polega na tym, abyśmy czcili jednego Boga w Trójcy, a Trójcę w jedności, nie mieszając Osób ani nie rozdzielając istoty; inna jest bowiem Osoba Ojca, inna Syna, inna Ducha Świętego, lecz Ojca i Syna, i Ducha Świętego jedno jest Bóstwo, równa chwala, współwieczny majestat. Jaki Ojciec, taki Syn, taki Duch Święty: nie stworzony Ojciec, nie stworzony Syn, nie stworzony Duch Święty; niezmierny Ojciec, niezmierny Syn, niezmierny Duch Święty; wiekuisty Ojciec, wiekuisty Syn, wiekuisty Duch Święty: a jednak nie trzech wiekuiści, lecz jeden wiekuisty, jak i nie trzech nie stworzeni ani trzech niezmierni, lecz jeden nie stworzony i jeden niezmierny. Podobnie wszechmocny jest Ojciec, wszechmocny Syn, wszechmocny i Duch Święty:

a jednak nie trzech wszechmocni, lecz jeden wszechmocny. Podobnie Bogiem jest Ojciec, Bogiem Syn i Bogiem Duch Święty: a jednak nie trzech bogowie, lecz jeden jest Bóg. Tak też Panem jest Ojciec, Panem Syn, Panem i Duch Święty: a jednak nie trzech panowie, lecz jeden jest Pan. Ponieważ jak każdą z osób osobno Bogiem i Panem prawda chrześcijańska wyznawać nam każe, tak chrześcijańska religia zabrania nam mówić o trzech bogach lub trzech panach” (Wyznanie atanazjańskie).

„Z powodu tej jedności Ojciec jest cały w Synu, cały w Duchu Świętym; Syn jest cały w Ojcu, cały w Duchu Świętym; Duch Święty jest cały w Ojcu, cały w Synu. Żaden nie wyprzedza drugiego czy to wiecznością, czy też nie stoi ponad drugim godnością, ani nie przewyższa władzą. Albowiem rzeczywistością wieczną i bez początku jest to, że Syn jest z Ojca, jak również to, że Duch Święty pochodzi od Ojca i Syna” (Fulgencjusz z Ruspe)

ks. Manfred Uglorz